Mari Nasser
30.10.2020

Valtiovarainvaliokunta
Työ- ja elinkeinojaosto

Lausunnon aihe: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021
Viite: HE 146/2020 vp
Teema: Pääluokka 32
Suomen haasteet ja vuoden 2021 valtion talousarvioehdotuksen toimenpiteet hiilineutraalin Suomen ja ilmastotavoitteiden edistämiseksi erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla

Energiateollisuus ry:n lausunto talousarvioehdotuksen toimenpiteistä hiilineutraalin Suomen ja ilmastotavoitteiden edistämiseksi

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Energiatuen korotus edistää päästöjen vähenemistä

Talousarvioesityksessä energiatuelle on myönnetty määrärahaa 101 250 000 euroa. Momentin määrärahoja on korotettu vuoden 2020 budjettiin ja vuoden 2019 tilinpäätöksessä toteutuneeseen nähden. Suhtaudumme positiivisesti energiatuen korotukseen, sillä se edistää tehokkaasti päästöjen vähenemistä ja uusien teknologioiden käyttöönottoa. Pelkkä energiatuki ei kuitenkaan takaa yritysten investointeja uusiin teknologioihin. Hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi myös uusien teknologioiden verotusnäkymien tulisi olla ennakoitavat, sillä se yhdessä energiatuen kanssa tukisi merkittävästi energia-alan investointien vakautta. Olemassa olevat kypsät teknologiat eivät näkemyksemme mukaan tarvitse tukea, sillä se häiritsee markkinoiden kehittymistä ja vääristää kilpailua.

Joustavuus ja laaja-alaisuus huomioitava

Talousarvioesityksessä on osoitettu määrärahaa erikseen sekä energiatueksi että kiertotalouden tukemiseen. Kuitenkin yritykset valmistelevat projekteja, jotka voidaan lukea sekä kiertotalouden että energiantuotannon piiriin. Liian kapeaa sektoriajattelua eri määrärahojen kesken tulisi välttää, jotta se ei hidastaisi päätöksentekoa. Energia-alalla on käynnissä valtava murros matkalla uusiin teknologioihin, joten on tärkeää, ettei rahoituksen ehtoja tehdä liian jäykiksi tunnistamaan uusia, kehittyviä energianlähteitä.

Innovaatiorahoituksen lisääminen tarpeellista

Innovaatiot ovat tärkein kestävän kasvun lähde, mutta yritysten innovaatioiden tukemisessa Suomi on muista maista jäljessä. Hallituksen tavoitteena on nostaa Suomen t&k-menojen osuus nykyisestä alle kolmen prosentin tasosta neljään prosenttiin vuoteen 2030 mennessä,

joka tarkoittaa sitä, että valtion rahoitusta olisi lisättävä vuosittain 100 milj. € vuoteen 2030 saakka.

TKI-investoinneista 2/3 tehdään yksityisellä rahoituksella. Valtion tehtävänä on luoda yritysten innovaatioinvestointeihin hyvät edellytykset ja vakaat tulevaisuudennäkymät. Julkisella rahoituksella on myös vipuvaikutus yksityisen sektorin panostuksiin.

Sähköisen liikenteen edistäminen

Sähköisessä liikenteessä positiivinen kehitys on jatkunut, mutta älykäs lataus ei ole yleistynyt odotetusti, vaikka se on olennainen osa sähköisen liikenteen integroimista osaksi älykästä ja resurssitehokasta sähköjärjestelmää. Näin ollen, siinä missä tavallinen sähköauton lataus on kypsäksi luettavaa teknologiaa, eivät älykkään latauksen mahdollistavat järjestelmät kuulu samaan kategoriaan.

Toinen tärkeä kohde on raskaan liikenteen sähköistämisen mahdollistavat pilottihankkeet. Näihin kuuluvat muun muassa sähkökuorma-autojen ja joukkoliikenteen latausjärjestelmät, kuten myös sähkötiehankkeet. Sähkö on voimakkaasti kasvava vähäpäästöisen liikenteen käyttövoima, johon liittyen on olemassa lukuisia pilottihankkeita esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa.

Lisätietoja: Mari Nasser, mari.nasser@energia.fi, 050 342 7912